

Een nieuw jaar is begonnen met vele goede wensen aan elkaar. De liturgie van vandaag blijft daar niet bij achter met die prachtige lezing uit Numeri, waarin God zelf aangeeft hoe de priesters Aäron en zijn zonen moeten zegenen. Zegenen is, zo las ik ergens, elkaar op Gods verzoek het goede toezeggen dat God zal doen. Zegenen is ook behoeden, zegenen is Gods toewending naar jou. Wij mensen worden opgeroepen die zegen aan elkaar gestalte te geven, te bevestigen. Als we elkaar zegenen is het tenslotte God zelf, die zegent.

Zegen als uitdrukking van het goede, dat God zal doen...

Het past in heel die decembersfeer, in het uitzien naar Gods menswording, waarin zijn zegen op heel bijzondere wijze tastbaar is geworden in de geboorte van het kind Jezus. God, die is komen wonen midden onder ons.

De verkondiging van deze blijde boodschap klinkt al meer dan 2000 jaar, maar nog kunnen we het anno 2014 nauwelijks vatten.

Hoe zouden wij ook zoiets onvoorstelbaars kúnnen begrijpen? Waar vinden we dan die God, midden onder ons, die God die zich over ons ontfermt, die ons behoedt, die God die de glans van zijn gelaat over ons spreidt, ons genadig is en ons vrede schenkt?

De vredeskoning komt naar u toe, zo hoorden we aan het begin van deze viering de plechtige aankondiging van Gods komende heil in woorden van de profeet Zacharia. Dit soort visioenen hoorden we ook al in de advent en in de kerstvieringen. Zulke woorden verwarmen, troosten, bemoedigen. Dat is waar. Maar je hoeft geen cynicus te zijn om je telkens ook weer af te vragen wat dat betekent in ons dagelijkse leven. Hoe kunnen we hoopvol en vol vertrouwen blijven als we om ons heen, dichtbij en veraf, vreselijk lijden van mensen zien. We zien de beelden van al die slachtoffers meer dan ons lief is op televisie. We worden ermee geconfronteerd als we weer moeten horen, dat een dierbare ernstig ziek is en moet sterven. Zulke ervaringen dragen we allemaal bij ons. Hoe verhoudt zich dat dan met die mooie beloftes?

Zou Maria rondom de aanstaande geboorte van haar kind daar ook niet mee geworsteld hebben? De omstandigheden van toen waren erbarmelijk. Het joodse volk werd overheerst door een grootmacht, die naar willekeur kon bepalen, dat mensen als vee geteld moesten worden. Ze hadden een koning die enkel uit was op behoud van zijn luxe positie, zo nodig zelfs door moord. De geestelijke leiders meenden de wijsheid in pacht te hebben en konden daarmee macht uitoefenen over gewone eenvoudige mensen. En te midden daarvan leeft die droom van de komst van de Immanuël, de God, die komt redden, de Koning die vrede komt brengen, de God die zegenend nabij zal zijn. Hou zou die belofte waar kunnen worden?

Als het om een beter leven gaat, dan denken we in onze huidige samenleving vooral aan economische vooruitgang. Alles wordt gemeten en omgezet in profijt en geld. Zorg en hulpverlening worden vertaald in beschikbare minuten, kwaliteit van onderwijs moet zich tonen in prestaties. De ene na de andere test wordt bedacht om alles te meten. We voelen ons vaak niet meer gezien als mens, maar als producten in een goed draaiende machinerie. Dat maakt mensen diep ongelukkig, tot slaaf. We worden als het ware 'ontmenselijkt'. Meer en meer dringt het tot ons door en horen we ook commentaren van gezaghebbende denkers, dat dit een heilloze weg is. Elke menselijke maat verdwijnt zo. Dat kan toch niet de bedoeling zijn?

Misschien, dat we juist in het evangelieverhaal van vandaag een weg kunnen vinden om weer wat dichterbij die genadevolle boodschap te komen, en wel in wat er over Maria wordt gezegd na de verbazing over de berichten van de herders: 'Maria bewaarde dit alles in haar hart en dacht erover na'.

Net als wij kan ook zij niet ineens begrijpen en doorgronden dat nu juist in dit kind, haar kind, Gods heil en redding nabij is, zeker niet in het licht van de omstandigheden, waarin haar kind werd geboren. Maar zo kwetsbaar als ze is durft ze zich erdoor te laten raken, staat ze open voor het geheim van Gods liefde, zoals dat te vinden is in het wonder van een pasgeboren kind, zoals dat te vinden is in eenvoudige mensen, die ervoor knielen. Zij denkt na over deze God, die menselijk nabij is midden in wat mensen zijn, gaaf en gebroken tegelijk. Zo durft zij in vertrouwen op weg te gaan met haar Zoon, tegen alle verdrukking in, zo durven Jozef en zij Hem de naam te geven, die bij Hem past: Jezus, Joshua, Hij, die reddend nabij is.

.....

Dat is een weg, die ook voor ons mogelijk is. Er is zoveel moois en goeds te zien. Elk pasgeboren kind is een wonder. Elke actie om weerloze mensenkinderen te helpen, zoals we weer zagen bij het glazen huis dit keer in Leeuwarden, is een teken van hoop, een teken, dat het mensen niet koud laat wat er met anderen gebeurt. De menselijke maat, verbondenheid van mensen met elkaar, is alom te vinden, ver weg en dichtbij. Dat zijn geen onbereikbare visioenen. Het zijn ervaringen, waarin we de komst van Gods heil onder ons mensen op tastbare wijze mogen meemaken en zien. Precies daar kunnen we beseffen wat Gods zegen en goedheid voor ons kan betekenen. Waar onmacht en pijn ons lijkt te overweldigen kondigt zich het wonder van nieuw leven aan, onstuitbaar. Zegen als ontroerend teken, dat het doorgaat, dat er toekomst is. Zegen ook in de aandacht en nabijheid van vele, vele lieve mensen om ons heen. Zegen in kleine gebaren van troost en bemoediging.

Maria bewaarde alles in haar hart, ook al kon ze niet alles begrijpen. Contemplatie, vertrouwd openstaan, stilstaan bij het wonder van warme en nabije menselijkheid, midden onder ons. Dat is de weg, die ik ons allen toewens komend jaar. Dan kan de Koning van de vrede werkelijk komen en zal het een gezegend jaar worden voor ieder van ons.